

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет фізичної культури та здоров'я людини
Кафедра фізичної реабілітації, ерготерапії та домедичної допомоги

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Основи охорони праці»

Освітньо-професійна програма: Комп'ютерна інженерія, Програмування мобільних і вбудованих комп'ютерних систем та засобів Інтернету речей

Спеціальностей: 123 Комп'ютерна інженерія

Галузь знань: 12 Інформаційні технології;

Рівень вищої освіти: бакалаврський

ІНСТИТУТ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК

Мова навчання: українська

Розробники: Романів Л.В., доцент кафедри фізичної реабілітації, ерготерапії та домедичної допомоги.

Профайл викладача (-ів) <http://fizreab.chnu.edu.ua/>

Контактний тел. +380505505158

E-mail: l.romaniv@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <http://e-learning.fizkult.chnu.edu.ua/course/view.php?id=89>

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

«Основи охорони праці» — це нормативна дисципліна, яка вивчається з метою формування у майбутніх фахівців з вищою освітою необхідного в їх подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових і організаційних питань охорони праці, з питань гігієни праці, виробничої санітарії, виробничої безпеки та пожежної безпеки, визначеного відповідними державними стандартами освіти, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни: надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

3. Завдання: вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності. В результаті вивчення дисципліни «Основи охорони праці» бакалаври з відповідних спеціальностей та напрямів підготовки повинні бути здатними до вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних з забезпеченням життя, здоров'я і працездатності під час роботи.

4. Пререквізити. Здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною такі предмети: «Громадське здоров'я та медицина порятунку», «Основи безпеки життєдіяльності», що буде підвищувати ефективність засвоєння курсу.

5. Результати навчання:

знати:

1. Зміст основних нормативно-правових документів з питань ОП.
2. Причини, методи профілактики, порядок розслідування та методи аналізу травматизму.
3. Основні характеристики параметрів виробничого середовища та їх вплив на людину.
4. Причини та профілактику пожеж.
5. Зміст та обсяг надання першої медичної допомоги потерпілим.

вміти:

1. На підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу з питань охорони праці організувати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу.
2. На підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу з питань охорони праці організувати дотримання вимог безпеки праці учасниками трудового процесу.
3. На основі аналізу результатів власних спостережень за наслідками нещасного випадку або аварії, користуючись чинними положеннями визначати факт випадку чи аварії.

Набути компетентностей:

ЗК – загальних

- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді.

ФК – фахових (спеціальних)

ФК1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі комп'ютерної інженерії.

ФК10. Здатність здійснювати організацію робочих місць, їхнє технічне оснащення, розміщення комп'ютерного устаткування, використання організаційних, технічних, алгоритмічних та інших методів і засобів захисту інформації.

ФК 11. Здатність оформляти отримані робочі результати у вигляді презентацій, науково-технічних звітів.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна	індивідуальні	
Денна	4	8	3	90	15	15			60		залік
Заочна	4	8	3	90	4	4			82		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Правове і нормативне регулювання охорони праці													
Тема 1.1 Загальні питання охорони праці	2	2				2	6	2					4
Тема 1.2 Правові та організаційні основи охорони праці	4		2			2	6	2	2				4

Тема 2.5 Електробезпека.	4	2				2	2					2
Тема 2.6 Електромагнітні поля. Безпека роботи з комп'ютерами.	4		2			2	2					2
Тема 2.7. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.	4	2				2	2					2
Тема 2.8. Забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту	4		2			2	4		2			2
Тема 2.9. Організація та надання допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	1	1					6	2				4
Тема 2.10. Надання домедичної допомоги при загрозливих для життя станах	3		1			2	4					2
Тема 2.11 Основи виробничої безпеки	2						4					4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>36</i>	<i>9</i>	<i>9</i>			<i>16</i>	<i>30</i>	<i>2</i>	<i>2</i>			<i>26</i>
Усього годин	54	15	15			24	54	4	4			46

3.3. Теми семінарських занять – не передбачено

3.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правові та організаційні основи охорони праці	2
2	Організація охорони праці на підприємстві	2
3	Профілактика травматизму та професійних захворювань	2
4	Мікроклімат виробничих приміщень	2
5	Освітлення виробничих приміщень	2

6	Електромагнітні поля. Безпека роботи з комп'ютерами	2
7	Забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту	2
8	Надання домедичної допомоги при загрозових для життя станах	1

3.5. Теми лабораторних занять – не передбачено

3.6. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Визначити та проаналізувати показники травматизму, коефіцієнт частоти, тяжкості травматизму, а також загальний коефіцієнт травматизму (на підприємстві Чернівецької області).
2	Провести атестацію робочого місця за умовами праці. Визначте категорію важкості і розмір доплат за несприятливі умови.
3	Дати характеристику потенційно-небезпечних об'єктів (ПНО) м. Чернівці та області.
4	Вивчення особливостей умов охорони праці на конкретному виробництві.
5	Проаналізувати економічну ефективність заходів з охорони праці на підприємстві.
6	Проаналізувати стан травматизму (в розрізі міністерств відомств, по регіонах та напрямках нагляд в Україні за 1-5 років).

3.7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансування заходів з ОП (Н.Е. 1.1)	2
2	Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій (Н.Е. 1.2)	2
3	Акти з охорони праці, що діють в організаціях, їх склад і структура (Н.Е. 1.4)	2
4	Аналіз, прогнозування та профілактика нещасних випадків (Н.Е. 1.6)	2
5	Профорієнтація, профвідбір та профдодбір (Н.Е. 2.1)	2
6	Небезпечні та шкідливі виробничі чинники (Н.Е. 2.2)	2
7	Випромінювання оптичного діапазону (Н.Е. 2.3)	2
8	Вимоги до працівників, що обслуговують електроустановки (Н.Е. 2.5)	2
9	Вплив виробничого середовища на організм користувачів ПК (Н.Е. 2.6)	2
10	Категорії виробництв і зон за пожежо- і вибухонебезпечністю (Н.Е. 2.7)	2
11	Дії у разі виникнення пожежі (Н.Е. 2.8)	2
12	Надання домедичної допомоги при травматичних ушкодженнях (Н.Е. 2.10)	2
	Разом	24

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

(Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Загальні критерії оцінювання

Бали	Критерії оцінювання
90 - 100	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; знання основної та додаткової літератури; вияв креативності у розумінні та творчому використанні набутих знань й умінь.
89 - 70	ставиться за виявлення студентом повних і систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань, але разом із тим у відповідях студента наявні незначні помилки.

69 - 50	ставиться за виявлення студентом знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
35 - 49	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни становить **100 балів**, з яких **60 балів** студент набирає по поточних видах контролю і **40 балів** - у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю, які відображені у змістовно-діяльній структурі.

Кількість балів за кожен модуль становить суму балів за теми даного модуля. Питома вага модуля визначається його складністю - це компетенція викладача. Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну виводиться з суми балів поточного контролю за модулями та модуль-контролю.

Модуль-контроль оцінюється максимально в **40 балів**. Студентам пропонується одне питання з 1-го змістового модуля, одне питання з 2-го змістового модуля та тестові завдання, які студент вирішує на сайті електронного навчання Moodle. Кожне питання охоплює теоретичний та практичний матеріал і може бути оцінене від **0 до 10 балів** залежно від повноти відповіді. Тестові завдання оцінюються максимально у **20 балів**.

Критерії оцінювання відповіді:

Оцінка “Відмінно” (10 - 9 балів) виставляється за повну, ґрунтовну, аргументовану відповідь. Студент виявляє знання змісту предмета, вміння розкрити і науково обґрунтувати теоретичні положення, аналізувати, порівнювати, виділяти головне, висловлюю власні судження і розуміння проблеми, відповідь відзначається системністю, послідовністю, логічністю викладу матеріалу. Студент підтверджує наявність набутих практичних навичок на відмінному рівні.

Оцінка “Добре” (8 - 7 балів) виставляється за повну, аргументовану відповідь, при цьому студент допускає незначні неточності у розкритті змісту питання за наявності умінь аналізувати та підтверджує наявність практичних навичок на хорошому рівні.

Оцінка “Задовільно” (6 - 5 балів) виставляється студенту за поверхневу аргументовану відповідь, посередню здатність аналізувати, практичні навички набуті достатньо.

Оцінка “Незадовільно” (менше 5 балів) виставляється студенту за неповну, не аргументовану відповідь, відсутню здатність аналізувати, практичні навички набуті недостатньо.

Критерії оцінювання тестового завдання:

«відмінно» (18 – 20 балів) - студент правильно вирішив 90 - 100 % із запропонованого набору тестових завдань;

«добре» (14 – 17 балів) - студент правильно вирішив 70 - 89 % із запропонованого набору тестових завдань;

«задовільно» (10 – 13 балів) - студент правильно вирішив 50 - 69 % із запропонованого набору тестових завдань;

«незадовільно» (менше 10 балів) - студент правильно вирішив менше, ніж 50 % із запропонованого набору тестових завдань.

Знання матеріалу для самостійної роботи студентів, який передбачений у темі практичного заняття, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться на самостійне опрацювання і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються під час підсумкового контролю. В процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу.

Засоби оцінювання:

- усне опитування;
- стандартизовані тести;
- виконання практичних робіт;
- реферати;
- реферативні доповіді;
- студентські презентації;
- виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- завдання на тренажерах;

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність в освітній діяльності.

Форми поточного та підсумкового контролю

Форми поточного контролю: усне та письмове опитування, виконання практичних робіт; тестування, реферативні доповіді, відпрацювання практичних навичок на тренажерах та реальних об'єктах.

Формами підсумкового контролю є комплексний залік.

5. Рекомендована література

5.1. Фахова (основна)

1. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
2. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
3. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
4. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
5. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.

5.2. Допоміжна

1. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третьякова, К. К.Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: 2009 – 156 с.
2. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2010. – 648 с.
3. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
4. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.
5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.
6. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці» / В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Л. А. Васьковець та ін.; За ред. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. — 348 с.
7. Основи медичних знань та долікарської допомоги. Підручник. - Я.І.Федонюк, В.С. Грушка, Л.Я. Федонюк, А.М. Пришпяк, М.В. Юшак; за ред. В.С. Грушка: Видавництво «Новий Світ-2000», 2019. — 590 с.

5.3 Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держпраці.
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.iacis.ru> - Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
7. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
8. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
9. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
10. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».
11. «Основи медичних знань та долікарської допомоги» / Електронний підручник: <https://bohdan-books.com/upload/iblock/0f2/0f2592901c2bdf70b0b0baf10cbfa263.pdf>
12. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах (накази МОЗ України): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>